

COMMUNITY **LOKAL ORGANISERING** **ORGANISING**

www.communityorganising.se

DIGIDEM LAB

Innehåll

Vad är Community Organising?.....	3
Ramverket.....	4
Begrepp.....	7
Principer.....	8
Lyssna.....	11
Isberget.....	12
4 sätt att lyssna.....	13
En-till-en samtal.....	14
Makt.....	16
Maktkarta.....	18
Modeller för förändring.....	20
Egenintresse.....	22
Läs mer.....	26
Kurser.....	27

Delar av det här häftet är en översättning av material utvecklat av Community Organisers UK (www.coorganisers.org.uk)

Vad är Community Organising?

Community Organising är det organiserande arbete som samlar människor för att tillsammans ta tag i de samhällsproblem de lever med. Lokala organisatörer når ut och lyssnar, kopplar ihop och motiverar människor till att bygga kollektiv makt. Folk definierar, planerar och förhandlar tillsammans för att skipa rättvisa och skapa ett bättre liv.

Tusentals organisatörer världen runt har utvecklat metoden som har blivit känd som Community Organising. Det är en väl beprövad metod för att skapa förändring. Vi bygger vidare på denna metod och ger här ett smakprov på hur metoden kan tillämpas.

I det här häftet får du en introduktion till ramverket, principerna och tankarna bakom Community Organising, tillsammans med ett urval av praktiska övningar. I slutet av häftet finns länkar till flera organisationer som arbetar med metoderna, och information om kurser. Du kan även gå in på den digitala versionen av det här häftet på communityorganising.se, där du hittar ytterligare övningar och material att ladda ner.

Ramverket

Ramverket ger en översikt över metoderna som används inom lokal organisering. Det kan läsas som en stegvis process med startpunkten på "Nå ut" medsols ända tills en förändring är uppnådd. Men metoderna i ramverket kan alla användas integrerat i varandra och därför är ramverket mer än en cirkulär steg-för-steg modell. Alla metoder kretsar dock kring och genomsyras av arbete med makt, vilket förklarar dess centrala plats i ramverket.

Makt

- » Stötta allas förmåga att agera
- » Bygg kollektiv makt för att skapa förändring, motverka sociala orättvisor och bygga gemenskaper
- » Arbeta tillsammans för att omfördela och dela makt

Nå ut

- » Engagera och nå ut till alla för att säkra inkludering och jämlikhet
- » Var där folk är

Lyssna

- » Skapa relationer och identifiera hjärtefrågor, intressen och potentiella ledare
- » Skapa en bild av hur människor lever
- » Uppmuntra reflektion och utforska möjligheter
- » Utmana folk att analysera sakernas tillstånd

Koppla samman

- » Sammankoppla och skapa grupper av människor med gemensamma intressen och behov
- » Bygg broar mellan olika grupper
- » Identifiera lokala resurser, behov och visioner
- » Dela berättelser med varandra

Organisera

- » Bygg lokala demokratiska organisationer där människor kan agera tillsammans
- » Bygg upp er maktbas
- » Skapa en struktur

Ledarskap

- » Utveckla en möjlighetskultur där människor tror på sin förmåga att skapa förändring
- » Motivera och stöd människor att leda och dela ledarskap
- » Hitta de som är naturliga ledare

Strategi

- » Använd berättelser och information för att identifiera problem
- » Analysera problemen och kom överens om taktik, mål och allierade
- » Skapa förståelse för hur makt och taktiker fungerar genom att agera tillsammans
- » Ta er an problemens grundorsaker och hantera de direkta problemen parallellt

Aktion

- » Skapa förutsättningar och underlätta för lokala, regionala och nationella aktioner i de sakfrågor som berör människor mest
- » Gör det möjligt för folk att skapa egna aktioner och kampanjer
- » Samla och använd gemensamma resurser
- » Involvera och engagera beslutsfattare

Förändring

- » Kämpa för hållbara förbättringar
- » Förändra hjärtan, hjärnor och system för att bekämpa orättvisans och ojämlikhetens rötter
- » Stärk demokratin – låt folket styra

Olika sätt att prata om organisering

När vi pratar om organisering finns det många begrepp som används. Ibland använder vi olika ord men menar samma sak, eller så menar vi helt olika saker med samma ord.

Vad betyder de här orden för dig? Red ut några av de vanligaste begreppen tillsammans.

- » **Konsultation**
- » **Aktivism**
- » **Mobilisering**
- » **Påverkansarbete**
- » **Rörelser**
- » **Community Organising**
- » **Volontärarbete**
- » **Opinionsbildning**
- » **Socialt arbete**
- » **Valkampanjer**
- » **Volontärarbete**

- » Värva och samla personer. Ofta personer som redan tycker att frågan är viktig.
- » Demonstrera eller göra aktioner mot ett problem ensam eller i mindre grupper.
- » Många organisationer och personer tillsammans kämpar för en fråga.
- » Ge hjälp och stöd till de som samhället sett behöver det. Ofta anställda.
- » Värva väljare till ett politiskt parti i lokala, regionala eller nationella val.
- » Att ge sin tid och sitt arbete gratis. Ofta för en färdig fråga.
- » Påverka uppfattningar hos allmänhet och beslutsfattare i en fråga.
- » Undersökning där folk genom enkäter eller intervjuer svarar på frågor.
- » Sammanföra människor för att göra något åt gemensamma problem.
- » Nå ut, lyssna, koppla ihop och motivera människor att bygga kollektiv makt.

PRINCIPER FÖR COMMUNITY ORGANISING

Hjälp folk att bygga kollektiv makt genom att agera tillsammans för allas bästa.

Sätt människors välmående, utveckling och framsteg främst.

Arbeta i enlighet med principerna och filosofin bakom Community Organising.

Agera inom lagen. Men om lagen är orättvis, ge folk stöd för att kunna förändra den.

Agera ärligt och med integritet. Förtjäna allmänhetens tillit och förtroende.

Bygg vidare på det som redan finns, om det matchar gruppens behov och vilja, och samarbeta med andra.

Visa respekt för mångfald och främja jämlikhet.

Gör inte saker åt andra som de kan göra själva.

Använd inte Community Organising för din organisations eller dina personliga syften.

Planera för er grupps säkerhet och ta hand om varandra.

Hantera konflikter konstruktivt och utan våld. Använd medlare vid behov.

Lova inte sådant du inte kan hålla.

Utgå från det lokala perspektivet och gå framåt i den takt som passar gruppen.

Lyssna

Ett av de grundläggande stegen i Community Organising handlar om att lyssna. Om man är långt ifrån makten och på olika sätt förtrycks eller marginaliseras är det avgörande att börja med att sätta ord på sina erfarenheter, idéer och åsikter. Att lyssna är ett första steg i att validera och ge utrymme åt erfarenheter av orättvisor. Att lyssna är därför ett av de viktigaste verktygen för att skapa förändring.

Folk före agenda

På engelska säger man "People before Program" som på svenska betyder Folk före agenda. Det innebär att utgångspunkten för vad som ska göras är vad de som berörs definierar som viktigast. Problemformuleringar och lösningsformuleringar bygger på deras erfarenheter och värderingar. Det innebär att du som organisatör inte kan ha en färdig plan innan du har lyssnat på de som direkt berörs.

Isberget

Hur kan ett djupare sätt att lyssna “sänka vattenlinjen på isberget” så att vi kan upptäcka mer av det som människor och lokalsamhällen verkligen tänker och känner?

---

4 sätt att lyssna (OTTO SCHARMER)

Bekräfta det du redan “vet”

Lyssnande som bekräftar dina förutfattade meningar och uppfattningar om andra och världen. I det här sättet att lyssna finns ingen öppenhet för att förstå den som pratar om något utanför din egen världsåskådning. Du “laddar ned” det som sägs. Men med ditt eget filter på.

Faktasökande

Lyssnande som fokuserar på fakta och kunskap. Du fokuserar på om det som sägs ger dig ny information som bekräftar eller motsäger det du redan vet. Du stänger av din egen uppfattning och fokuserar på det som skiljer sig från det du redan vet.

Lyssna med empati

Ett djupare sätt att lyssna med empati. Genom att röra sig bort från den faktamässiga världen bestående av saker och siffror och istället lyssna på en berättelse som en levande person i förändring och utveckling berättar. Med ett öppet hjärta får du kapacitet att möta andra personer på ett mer direkt plan där lyssnandet kan ske mer inifrån den andras upplevelse. När det händer kan vi uppleva en omvandling i relationen där du är på ny mark. Du glömmor bort din egen agenda och börjar se hur världen ser ut genom någon annans ögon.

Generativt lyssnande

Lyssnande på ett ännu djupare plan. Generativt lyssnande kopplar in oss på det som kan växa fram, på det som kan bli möjligt utifrån den nuvarande situationen. Den här nivån av lyssnande kräver att vi förutom att lyssna med ett öppet hjärta också öppnar upp vår vilja till omvandling och förnyelse och en framtid som håller på att växa fram. I generativt lyssnande kommer du själv att förändras.

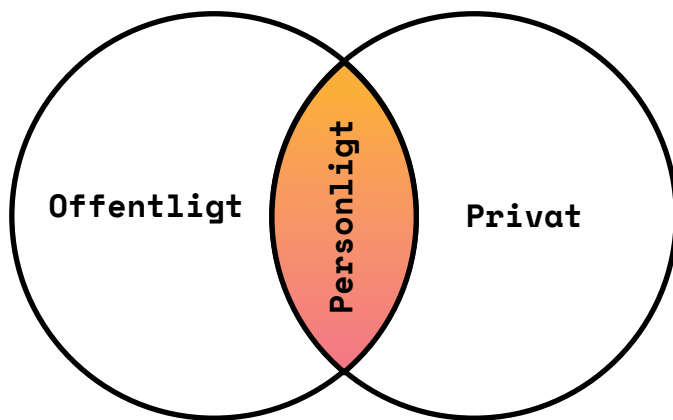
En-till-en-samtal

Vad är en-till-en-samtal?

Som ett första steg behöver vi veta vad folk i ett område eller ett community tänker och tycker. Ett verktyg i detta är "En till en samtal".

Alla har olika saker de ser som självklara. I ett ytligt samtal, en debatt eller ett enkätformulär kommer dessa självklarheter fram. Men det som inte kommer fram är de erfarenheter som format en persons självklarheter. Att lyssna till en människas livserfarenheter gör att självklarheterna framstår i ett nytt ljus och möjligheter att agera tillsammans öppnas.

En-till-en samtal är ett tidsbegränsat samtal med tydligt syfte. Syftet är att lyssna in en persons livssituation och egenintresse, personens syn på aktuella problem och hur den vill vara med och lösa dem. Det är inte en intervju utan ett utbyte där båda berättar om sin motivation och historia. Det är inte en debatt eller ett åsiktsutbyte utan handlar om berättelser från livet. Det är **personligt utan att vara för privat**.

Många som provar En-till-en samtal blir förvånade över hur mycket man kan komma fram till och lära sig om en person och situation på kort tid.

Steget efter En-till-en samtal är att koppla samman de olika personerna och deras historier. Då bjuder organisatören in alla som haft samtal till en träff där organisatören sammanställt deras tankar och där de utifrån vad som kommit fram i samtalen gör en plan för vad de tillsammans kan göra åt det.

EN-TILL-EN SAMTAL

ÄR...	ÄR INTE...
<ul style="list-style-type: none"> » tidsbegränsat » avsikligt, intentionellt » ömsesidigt (50/50) » undersökande » berättande, historier	<ul style="list-style-type: none"> » tar aldrig slut » småprat » ensidiga (intervju, rådgivning) » snokande » åsikts-sägande (argumenterande)

Makt

Vi tänker oftast på makt som kontroll över andra, som något beslutsfattare och högt uppsatta personer har. Världen är full av exempel på hur makt missbrukas. En sorts makt som vi hör mer sällan om är den kollektiva makt som uppstår av att organisera sig. Community Organising handlar om den makt man tillsammans bygger på sin skola, arbetsplats eller i sitt område. Det innebär att Community Organising handlar om mer än att engagera eller få folk att delta. I Community Organising äger komunitiet frågan utifrån egenintresse. Vi vill skifta makt vilket innebär att vi måste vara beredda på konflikt och att förhandla om makt för att få till maktskiftet. Makt kan också vara mer subtil mellan personer i ett rum eller i känslan av att ha rätt att uttrycka sig eller våga följa sin egen väg.

Makt över

De starkas makt över de svaga, inklusive makten att exkludera andra.

Makt med

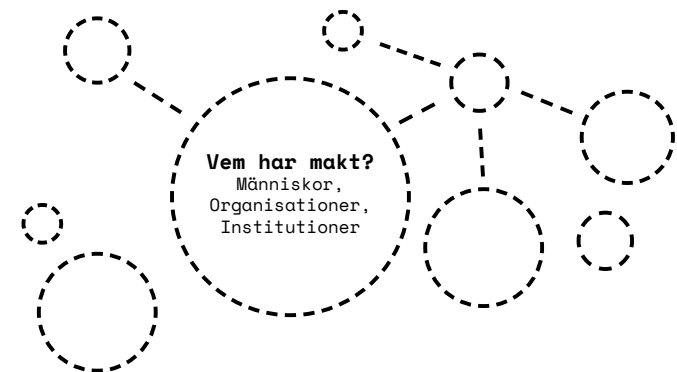
Kollektiv makt, genom organisering, solidaritet och gemensam handling.

Känner du igen de olika formerna av makt från situationer i ditt eget liv?

Vad är makt?

Min definition av makt är...

Var finns makten i ditt område?

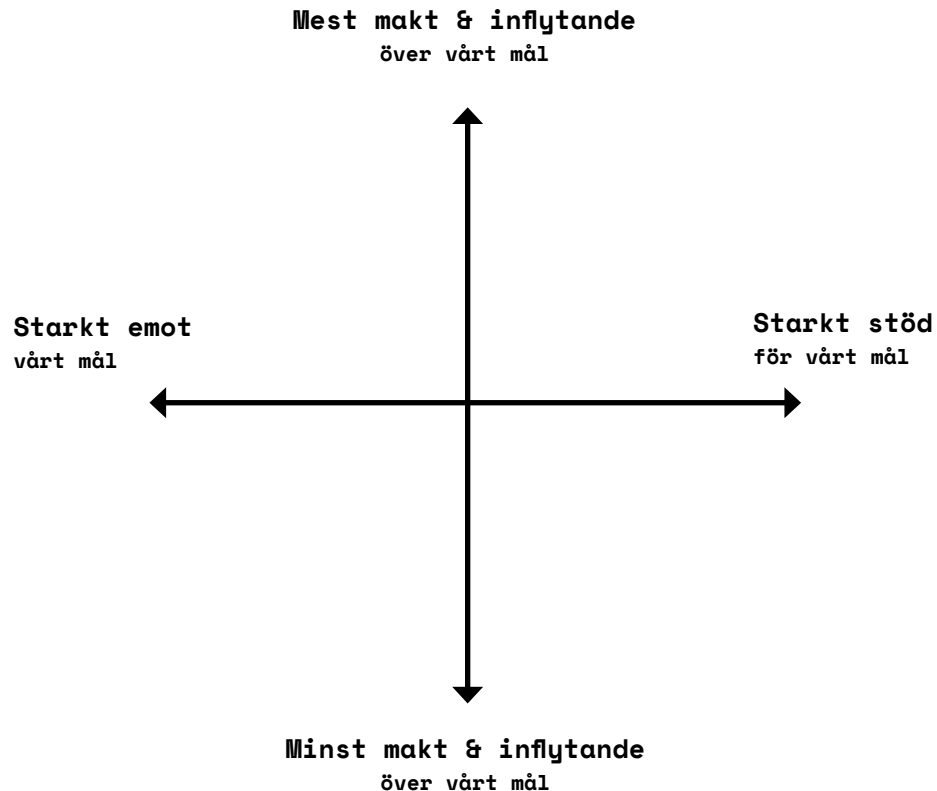

“Makt rätt förstått är inget annat än förmågan att uppnå ett syfte, det är den styrka som krävs för att åstadkomma sociala, politiska och ekonomiska förändringar”

Martin Luther King

Maktkarta

En maktkarta hjälper dig att kartlägga vilka personer och organisationer som har makt och inflytande över det mål du vill uppnå.

Instruktioner för att använda en Maktkarta

Skriv ner organisationer, personer eller grupper på post it lappar och placera dem utifrån makt och inflytande på kartan.

TIPS: Börja med din egen grupp och tänk sedan på andra människor eller organisationer som kan ha intresse i frågan.

När ni placerar lapparna:

Tänk inom olika kategorier: institutioner, personer, föreningar, företag etc

Tänk utanför "the usual suspects" - vilka kan tjäna på det ni vill uppnå? Vilka kan tänkas vilja hindra er?

Var specifika! Skriv inte "politiker" eller "lärare" utan skriv deras namn, parti, klassrum och kontaktuppgifter ifall ni har det.

När lapparna är placerade fundera på:

Vad är egenintresset för personer/organisationer som hamnar högt på er maktkarta?

Vad är förhållandet mellan din grupp och personerna/organisationerna på lappen?

Vad är förhållandet mellan de personer och organisationer som nämns på lapparna? Samarbetar de med varandra eller är de i konflikt?

När din karta är klar:

Identifiera till att börja med två eller tre platser på kartan där ni känner att era handlingar kan påverka som mest och börja där.

Finns det personer eller organisationer som har stor makt över era mål som ni har chans att påverka?

Finns det människor och organisationer som stöder dina mål och som känner och kan påverka de som har stor makt över ert mål?

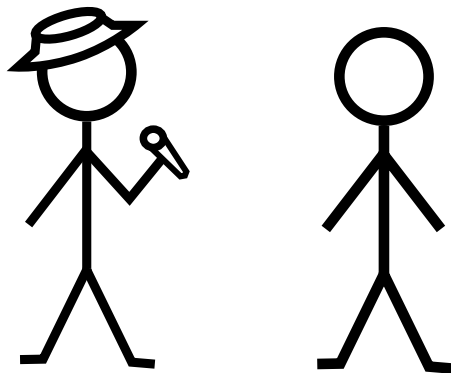
Finns det grupper eller personer som ni placerat långt från makten för att de traditionellt har lite makt men som kan ha stort genomslag genom resurser ni bortsett från (talang, historier)?

Förändra

Det är viktigt att känna till olika modeller för förändring och välja modell utifrån det man vill uppnå och vilka resurser och färdigheter man har. Det händer att en organisation säger sig arbeta med lokal organisering när anställda i själva verket arbetar med att arrangera aktiviteter eller företräder ett område eller en community utåt utan att tillhöra det.

Alla sätt har för- och nackdelar. Problemen uppstår när det råder otydlighet kring vilken modell man använder. För att få ut det mesta av den modell vi väljer för tillfället behöver vi välja strategiskt och vara tydliga för oss själva och utåt med hur vi arbetar och varför vi valt det sättet. När vi känner till de olika modellerna och deras nackdelar och fördelar kan vi få ut det mesta av dem och ha en plan i förväg för att undvika vanliga fallgropar.

Att ställföreträda en grupp och förespråka en fråga

Exempel på kommentarer

- » Andrahandshistorier är inte lika effektfulla
- » Företrädaren kan uppnå mycket med sin status och kunskap
- » Kan missa avgörande punkter i analysen
- » Företrädarna känner sig som offer och maktlösa när någon annan pratar om och för dem
- » Den som företräder en grupp kan ha en egen agenda

Övning: Olika modeller för förändring

Syfte:

- Synliggöra olika modeller och hur valet av modell påverkar resultatet.
- Komma fram till vad som är viktigt att tänka på i valet av modell och under användandet.
- Skapa en gemensam terminologi.

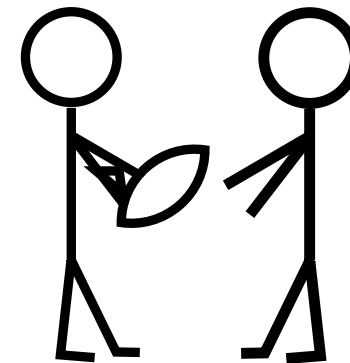
Hur:

Rita upp enkla representativa modeller för förändring, som att ställföreträda en grupp och förespråka en fråga eller att leverera tjänster.

Diskussion i smågrupp 2 och 2: Egna erfarenheter av modellen

Storgrupp: Dela erfarenheter och tankar kring fördelar och nackdelar. Kommentarer och exempel skrivs ner direkt på bilden för att dokumentera och kunna hänvisas till senare under kursen.

Att leverera tjänster

Exempel på kommentarer

- » Den som ger väljer vem den ger till
- » Skapar beroende
- » Kan vara avgörande i stunden
- » Inte hållbart
- » Envägs, det går bara åt ena hållet
- » Vem betalar?
- » Leds av experter så tar bort makt från de på marken

Egenintresse

I vanligt tal ses ofta egenintresse som en synonym till egoism och självupptagenhet. Enligt det synsättet ses att vara självupppoffrande och altruistisk som något fint med hög status. Inom Community Organising skiljer man på egoism och egenintresse. Egenintresse är en grund för att förstå vår motivation och våra värderingar - vad som är viktigt i våra liv och varför vi vill engagera oss. Utifrån egenintresse kan vi hitta gemensamma intressen.

Vi bygger relationell makt runt egenintresse, vårt eget och andras.

Det här sättet att se på egenintresse står i motsats till kulturen där andras utsatthet är det centrala och där den som vill förändra ställer sig utanför som enbart "hjälpare".

"Om du har kommit för att hjälpa mig slösar du bort din tid. Men om du har kommit för att din frigörelse är kopplad till min, låt oss då arbeta tillsammans."

En grupp aktivister för aboriginernas rättigheter i Australien på 1970-talet

**SJÄLVISKHET
EGOISM**

bara du

**SJÄLVUPPOFFRING
OSJÄLVISKHET
ALTRUISM**

bara andra

EGENINTRESSE

du + andra

Övning: Egenintresse

Syfte:

Synliggöra att var och ens egenintresse sitter ihop med många personer och sammanhang.

Hur:

Sitta var och en för sig och själva rita och skriva.

Tid:

10-15 min skriva själv och 5 min dela med sig i smågrupp.

Material:

A3-papper, färgpennor och klisterhjärtan.

Nyckelrelationer

Vilka personer är viktiga

Ambitioner och glöd

Vad kämpar jag för

Upplevelser

Vilka händelser i mitt liv har gjort mig till den jag är

Vad gör mig arg och orolig

Sammanhang och organisationer

Övning: Tänk som en organisatör

- Vem bör du koncentrera dig på?

Hur går den till:

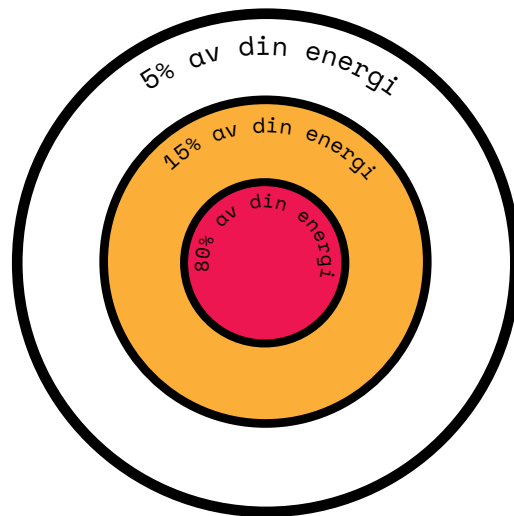
Gruppen får ett färdigt scenario uppläst och utdelat till sig. Deras uppgift är att diskutera och planera utifrån det scenariot och komma fram till gemensamma beslut om var de bör lägga sin energi. De visar sina val i cirkelfiguren.

Syfte:

Att tänka strategiskt. Att reflektera över vad som är mest strategiskt i en situation där man har begränsade resurser i form av personer och tid.

Varför behövs det:

I en stressig situation där man kanske redan är överbelastad går man ofta på autopilot och ifrågasätter inte ifall det uppnår de resultat vi behöver.

Scenario:

De kommande veckorna organiserar ni en aktion utanför Kommunfullmäktige för att övertyga politiker att erbjuda bostäder för syriska flyktingar i staden ni bor.

Det är läge att ta kontakt med era nätverk för att mobilisera.

Studera de olika ledarna. Vilka ska placeras i mitten av din cirkel?

1) **Erica Prometo** är från en lokal kyrka som har över 80 församlingsmedlemmar. Hon har ingen formell roll men är mycket omtyckt och är känd för att ta ansvar när det behövs och gå att lita på. Hon brinner för att skapa fristäder till behövande och det här temat ligger henne alltså varmt om hjärtat.

2) **Alex Yusuf** är imam för 1000 församlingsmedlemmar. Han har inte kommit på de senaste aktionerna som arrangerats. Han ser inte hur organisering stödjer hans arbete och vision. Några av de nyanlända syrierna kommer redan till hans moské.

3) **Daniel Cortez-Andersson** är en lokalbo som kommer på allt. Ibland tar han med sin familj. Han håller alltid sitt ord om att dyka upp.

4) **Nariman Lei** är rektor på ett gymnasium med 2000 studenter och har aldrig engagerat sig i något tidigare. En liten grupp studenter bryr sig om bostäderna för flyktingar och vill stötta henne i att göra något.

5) **Ida Gran**, en utbildad aktivist som driver Ingen Människa är Illegal och Refugees Welcome-grupper som tidigare har sett till att 10 syriska familjer välkomnats i staden. Hon är otroligt passionerad och tror på organiseringsmetodologin.

Läs mer

Organisationer

- » Digidem Lab, Sverige
communityorganising.se, digidemlab.org
- » Tillsammansskapet, Sverige
tillsammansskapet.se
- » Hela Malmö, Sverige
helamalmö.com
- » Act Build Change, Storbritannien
actbuildchange.com
- » Community Organisers, Storbritannien
corganisers.co.uk
- » Organisez-vous, Frankrike
organisez-vous.org
- » Citizens UK, Storbritannien
citizensuk.org
- » Community Colab, Storbritannien
communitycolab.co.uk
- » LCN Leading Change Network, Internationella
leadingchangenetwork.org

Litteratur

- » How to Resist: Turn Protest to Power, Matthew Bolton
- » No Shortcuts: Organizing for Power in the New Gilded Age, Jane McAlevey
- » Community Organising Compared, Community Organisers
- » Blir du ledsen om jag dör? Nicolas Lunabba
- » Hegemony How-To - A Roadmap for Radicals, Jonathan Matthew Smucker

Kurser i Community Organising

Digidem Lab erbjuder kurser i organisering med fokus på lokala sammanhang, där deltagare får metoder och verktyg för att stärka ett community. Kursen är både teoretisk och praktisk och ger en grund i att navigera strategi, makt, jämlikhet, lyssnande med mera. Deltagarna har möjlighet att testa metoder direkt och reflektera över hur de kan användas i deras egen kontext.

Kursen vänder sig till organisatörer som på något sätt arbetar med lokal utveckling, föreningsaktiva, lokala ledare, facilitatörer och aktivister som inser behovet av att bygga makt underifrån och vill utveckla sin egen och andras förmåga att själva organisera för att skapa den förändring de vill se.

Vill du veta mer?

Anna Sanne Göransson
+46 76 242 28 24
anna@digidemlab.org

digidemlab.org
communityorganising.se

COMMUNITY
LOKAL ORGANISERING
ORGANISING
www.communityorganising.se

DIGIDEM LAB
www.digidemlab.org

**Community
Organisers**
www.corgnisers.org.uk

Med stöd från Svenska Postkodstiftelsen.